

rülni fognak, azon kellemes helyzetbe leszünk, hogy a jövő negyedétől fogva már képekkel közzölhetjük a valóban érdekesítő elbeszélést.

Gyászír. A szent Benedekrendiek soproni főgymnasiuma VIII. osztályának legszorgalmasabb tanulója Izsó Béla halt meg e hó 7-én, rövid 3 napi szenvedés után, vese bajban. A holttestet a vagyonos szülők Alsó-Lendván, a családi sírboltban tették örök nyugalomra. Nyugodjék békében! — Egy derék szorgalmas ifju húnyt el márcz 8-án. Budapesten. **Csiky Gyula, dr. Csiky Kálmán** a műgyetemi tanár fia, a ki csak a mult isk. évben végezte jeles sikerrel középiskolai tanulmányait, s szorgalomra, komolyságra és igyekezetre nézve példányképe volt tanuló társainak. A kedves szerény ifju I. é. orvostanhallgató volt s a halál 3 napi betegség után tépte ki őt szerető szülői karjaiból, életének 19-ik évében. — Fáj lehullani látni a virágot, mely ha nem is volt a mienk, de bennünket is gyönyörködtetett, de mi ez a fájdalom a kertész veszteségéhez képest, ki legszébb virágait egy reggel lehulva látja? Őszinte részvétünk kíséri sirjába a kedves ifjat s a szemünkben felcsillanó köny legyen bizonyossága azon őszinte érzelmeknek, melyekkel a mélyen sujtott szülők bánatában osztozunk, mert kedves fiuk valóban: csillag volt, feltűnt, kialudt.

A székesfejérvári főgimnázium önképzőköreinek pályatétellei a következők: A renaissance hatása a magyar költészetre. Irodalomtörténeti értekezés. Orestes és Hamlet. Entetikai párhuzam. Mily eszmék mozgatták a magyar államot ezer éves költészetén át. Ft. dr. Szalay Hubert e tételt tűzte ki: Jellem és valóság; Madarász E. tanár ur. Az állati és növényi élet közötti különbséget, fő tekintettel a táplálkozásra. Mészáros Amand a legjobb eszhetikai értekezésre tűzött ki jutalmat. A világrendszer keletkezése. Versenyszavalsra szintén két díj van kiírva. E tetteket 6 tagból álló testület bírálja dr. Horváth Gyriil vezető tanár ur elnökle alatt.

Tanulók alapítványa. Jakabs Ottokár háromi vasgyáros a kassai áll. főrealiskola tanulói részére haláláig 5 évenként fizetendő 200 frtos alapítványt tett. Az idei 200 frtot már elküldte dr. Gerevics Gusztáv igazgatónak azon kikötéssel, hogy e 200 frtból tíz tanulóknak milleniumi utiköltségre segítség adassék.

Szerkesztői telefon.

Friedmann R. Pécs. A lap reklamálásra a szerkesztőség nem reflektál. Forduljon a kiadóhivatalhoz, ott most már mindent pontosan elintéznek. Rejtvényeit adjuk Csizsár J. urnak. Gáthy Bpest. Ajánlatát nem

értjük, mikor azt írja, hogy «megfelelő szellemi erővel fognék szolgálni.» Tényeket kérünk. **Sch. A.** Győr. Kérdéseire im ez a válaszuk: 1. Nem igaz. 2. A pályaválasztásra nem folyhatunk be, mert nem ismerjük sem egyéniségét, sem képességeit. **Livius.** Igaza van; az új szedő azt nem tudta, így került bele. **M. N.** Hogy Miska miért izzad tél közepén? Hát mert a nyomdában, hol 200 ember dolgozik, meleg van, aztán meg annyi fejtörés megizzaszítja. Hát maga nem izzad, mikor a tanár a neve körül czirkál, aztán nem tudván egy szót sem a leczkéből, drukkol, hogy ki ne hívják. **Makay M.** Olyan magyar munkát nem ismerünk. **Weigl.** A czimszallagot mellékelni kell. **G. Gy.** Nem közölhető, mert nem közérdekű dolog. **Sylvester I.** A v. i. jelesei egyelőre elmaradnak, hogy a lap közleményei változatosak legyenek. 2. A feladatok 4—5 számonként. 3. Igen. 4. A Lónyai utcában. 5. Talán husvét után; most van illusztrálás alatt. **K. Dezső** Losoncz. Anyaghalmaz miatt kimaradt. **R. Eiemér** Losoncz. Kérdéseire csak a kiadóhivatal adhatna felvilágosítást. **Cajus.** Kiadtuk megbírálni. A példányokat annak idején a kiadóhivataltól kérje. **S. B. Rozsnyó.** Mindenesetre jó lesz elolvasni mind a két tanulmányt, ezenkívül a következő munkákat: Szana: Csokonai életrajza, Sárvány Pál: Cs. életrajza Kisf. Társ. Évlappai VI. 1869. Csokonai Albumot. **S. Ernő.** Bpest. A beküldött cikket, a mint a lap tartalmával harmoniába hozhatjuk, azonnal közöljük. **L. Béla.** Debreczen. A nevét egy papírra írja, azt beleteszi egy borítékba, a borítékra ráírja pl. «Soha többé» ugyanezt a jellegét ráírja a dolgozatára — s kész a jelzés levél. **H. A.** A rejtvényeket kiadtuk bírálásra. **Tudósítóinknak.** A tudósítások közül csak azok közölhetők a legközelebbi számban, a melyeket kedden délig megkapunk. A szerdától érkező közlemények már a következő számba maradnak. Ezért figyelmeztetjük azokat, a kik sürgős közleményeket küldenek, szombaton, vasárnap, legkésőbb hétfőn adják postára. **Hirsch J.** Czepléd. A beküldött képrejtvények oly kezdettelgesek, hogy azok még nem közölhetők. **Grüner R.** Privigye. A szerzőt nem ismerjük. **Györkö S.** Pécs. Kapható 2 frtért: **Sztacha G.** Losoncz. Tévedés volt. Hivatkozzék ránk s kérje 2 frtért. Ha a számok megvannak, megkaphatja. **K. K.** Pécs. Kérdésével forduljon a mathesis tanárához. Terünk nem enged, hogy a fölvetett obiection vitakozzunk. A tudósítás kiszorult, azért kérjük, hogy idejében küldje be ezentul. **Dániel J.** Gyöngye. **Cs. J.** Bpest. Az egyik verset itt közöljük: — «Dal a bizonyítványról»

Az iskola oly komor
Tanulók komolyak,
A kapu még mogorvább
Búsán néz az ablak.

Mi lehet most vajjon?
Nagy dolog van itt ám;
Mert biz ma jó
Juj, a bizonyítvány.

Nézik otthon a szülők
Hangzik: Jaj be hitvány,
Te haszontalan fráter —
Ez a bizonyítvány.

Pista, ez a vers se jó ám. **B. L. Brassó.** Hat gymnasialis osztály kell. Tandíj 60 frt. Ellátás nincs, tandíjmentesség csak kiválóan jó tanuló szegény fiúnak. **Granitz G.** Be kell. **Leopold L.** Baja. Levél meg. **Singer G.** Nem közölhető. **G. G.** Szombathely. Ha hely lesz, szívesen. **2551.** előfizető: Közelebbi cím nem kell. Küldje a képviselőházba. — Több kérdésre jövő számban.

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:		SZERKESZTI:	SZERKESZTŐSÉG:
Egész évre	4 frt.	Dr. RUPP KORNÉL	Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
Fél évre	2 frt.	főgymnasiumi tanár.	KIADÓHIVATAL:
Negyed évre	1 frt.		Budapest, VI., Teréz-körút 23. sz.
Megjelenik minden vasárnap.		Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.	HIRDETÉSEK felvételnek es jutányosan számíttanak

E ö t v ö s s i r j a .

(*) Van a fővárosnak egy középiskolája, a melynek felsőbb osztályu tanulói évenként május hóban kiszoktak rándulni Eresibe, a hol Eötvös Józsefnek, a nagy hazafinak, államférfiúnak és költőnek sirjánál lerójjak a kegyelet és hálaérzet adóját.

Azt fejtegetni, hogy szükséges-e az ifjuságnak elzarándokolni nagyjaink sirjához, azt hiszem teljesen fölösleges.

Nincs magyar tanuló ifju, a ki ne ismerné a «Mefagyott gyermek» s a «Bucusu» költőjének nevét, a ki ne tudná, hogy ki volt Eötvös József báró, s kinek nem dobogna föl a szíve e név hallatára.

De talán annál kevesebben vannak, a kik sirjánál felkeresték volna azt a férfiut, a ki «végrendelelet»-ben arra kérte nemzetét, hogy ejtsenek egy könyvet barátjuk fölött, a ki «dalt érdemelt, mert költő volt s könyvet, mert szeretett.»

Kevesen tudják talán, hogy Eötvös sirja Budapesttől nem messze, egy hajón és vasuton másfél óra alatt megközelíthető helyen, Eresi községben van. A hegytetőről már messzről hirdeti egy égbe nyuló obelisz, hogy a nemzet egy nagy költője alussza ott örök álmát, a Duna habjainak csendes zajlása mellett oly helyen, melyet maga a természet is igazán egy költő sirjának alkotott. A hegytetőn van a sírbolt, előtte hőmpölyög a Duna, vele szemben a Csepel-sziget számtalan apró falujával s oda látszanak a távol ködéből a budai hegyek. Csupa természeti szépség mindenütt, a hova csak a szem tekint.

Ide hivlak titeket, fővárosi tanulóifjuság! A

szép május hónap az ezredév ünnepélyességeivel lesz lefoglalva, akkor nem mehetsz oda, de szakíts magadnak egy napot a husvétü szünidőből.

Ápril hetedikén, husvét utáni kedden a főváros összes ifjuságából összeverődött csapat vonuljon Eresibe Eötvös sirjához. Az indulás ápril 7-én a központi pályaudvarból történik, érkezés Eresibe fél 10 órakor; a megérkezés után kivonulás Eötvös sirjához, hol a Hymnus eléneklése után egy tanuló Szász Károly «Eötvös emlékezete» című költeményét szavalja, ezután egy tanuló emlékeszédet mond Eötvös felett s az összes jelenlevők a «Szózatot» éneklük.

Délben ebéd a községben, ebéd után labdajáték, fél 7-kor visszaindulás, este 8 órakor megérkezés Budapestre. — Ime a kirándulás programja.

A kiránduláson minden budapesti középiskolai (gymnasiumi, reál, polgári, kereskedelmi iskolai) tanuló részt vehet, a ki utiköltség, ebéd s oszonna költségekre tartozik legalább egy forintot magával hozni.

Hogy az utazásra és ellátásra vonatkozó intézkedéseket megtehessek, a jelentkezéseket f. hó 31-ig egy levelezőlapon a Tanulók Lapja szerkesztőségéhez kell intézni. A kirándulást maga a szerkesztő vezeti, a ki az ünnepélyen szintén részt vesz.

A «Tanulók Lapja» előfizetői jól teszik, ha ezen eszmét mennél szélesebb körben terjesztik s a kirándulásra minél több társukat fel-szólítják. Legyen a kegyelet megnyilatkozása méltó a nagy férfiúhoz, a kinek sirjához a tanulóifjuság elzarándokol.

MIAMIS KIRÁLY.

Irta: WALDEN EDMUND.

Az ének elhangzott, lépéseket lehetett hal-
lani a palánk mögött.
John lefeküdt a földre, a fiatalember pedig
visszalépett az ablaktól.

— Skroop, te részeges vizi patkány, hát
hová raktad megint a fát. Nem tudod, hogy
meleg todty kell a fiuknak ha haza jönnek, —
mondá Hollins.

— Ott van a sarokban, — nyögte ki nagy-
nehezen a megszólított.

— Különben is majd elteszem, ficzók, az or-
rod elől a rumot; hisz becsipett őrt nem ér-
demes itt tartani.

— Ép úgy eszemnél vagyok, mint Hollins,
— válaszolt az öreg, — de nem tudom, ho-
gyan járok, ha nem lesz rumom s dohányom.

— Jól van, most iparkodjál vén korhely az
ágyba, ma csak eleget ittál már.

Az öreg érthetetlen szavakat morgott.
Az ablaknál megjelent a fogoly s könyörögve,
esdekelve nyújtotta ki kezeit.

John észrevette és megértette az ifjut.
Éles füttyel felelt. Az ifju visszalépett az ab-
laktól.

John pedig visszament az indiánhoz, a ki a
legnagyobb figyelemmel kísérte az eddigieket.

— Fogoly, mondá John suttogó hangon az
indiának — meg kell őt mentenünk. Ma azon-
ban eleget tettünk már. Most menjünk.

A partra mentek a kanoeba szálltak és a
csatornába eveztek és épp felakarták állítani
az árbocot, midőn kiabálást hallanak közelük-
ben: — Mi ez itt? Ni kanoe!

A két ifju félve tekintett vissza, ott volt hát-
tuk megett a hat evezős, melyet John tegnap
látott.

Egész ösztönszerűleg eresztették el az ár-
bocot, sietve kaptak az evező után és a lehető
legnagyobb erővel eveztek.

A csónak az áradatban egész zajtalanul ke-
rülte meg a szigetet s csak így történhetett
meg, hogy az ifjak nem vették észre. Amint a
kanoe a kiáltásra nem állott meg, újból kiál-
tottak utána. — Megállj vagy lövök.

Minden erejét összeszedte John és Nikunthas
habokat vert a kis kanoe, oly gyorsan ment.

Utánuk löttek a nagy csónakról. Jól hallot-
ták a golyó süvöltését.

— Vigyen el az ördög minek lősz előbb,
mint parancsolom, — mondá az, ki eddig is
beszél. — Nem látod, hogy indiánok? Vagy
egy egész törzset akarsz a nyakunkra hozni?
De mindazáltal megnézzük a ficzókát.

— Evezetek, rajta.

Gyors ütemben eveztek s egyre üzték a kis
kanoet, a melyet itt a vizen egész tisztán le-
hetett kivenni.

John s Nikunthas kitünően értettek az eve-
zéshez, meg is feszítették minden erejüket, de
tudták, hogy a nagy csónak csakhamar utoléri
őket, épp azért az egymásután következő gyors
fordulatokban s a párt árnyékában kerestek
menekülést.

— Balra, — suttogá John, a mint az első
baloldali csatornához értek.

Befordultak a csatornába s nagy gyorsan
eveztek, azonban ide is követték őket üldözőik.

Néhány perczig már ember feletti erővel
evezett a két ifju, egyszerre csak egy csónak
közeledik hozzájuk jobbról, a melyben egy
férfi ült.

Ez a férfi alighanem észrevette a kanoe
üldözését.

— Itt a kanoe! — kiáltott és a nagy csó-
naktól ezt válaszolták: — Állítsd meg, Bill!

Erre oda evezett az idegen, hogy a kanoe
utját állja, a mint Nikunthas ezt látta, letette
az evezőt, állához kapta puskáját és a követ-
kező pillanatban már éles sikoltás jelezte, hogy
jól célzott Billre.

Rögtön evezőjeért nyult az indián és a csó-
nak gyorsan siklott tova.

— Atkozott kutyák! Le kell őket löni, hang-
zott a nagy csónakból.

Végső erőfeszítéssel evezett John és Nikun-
thas. Johnra nagy hatással volt az indián gyors
elhatározása, nem is csudálta, most volt elő-
ször tanuja ilyféle halálnak. Mindazonáltal he-
lyeselte az indián tettét, mert csak ez ment-
hette meg őket a biztos haláltól

Hallották a puskák ropogását, érezték a go-
lyók süvöltését. Az üldözők magasra löttek,
fejük felett repültek el a golyók. A nagy csó-
nak megállott, míg a lövéshez készültek a
banditák, s így a két ifju kis időt nyert további
menekülésre.

Balról ismét csatornát vettek észre. Hirtele-
nül befordultak, a kanoet, a mely most már
eltűnt a rablók szeme elől, a partról alá-
csingó ágak közé rejtették, fegyverüket maguk-
hoz vették és a partra léptek. Mindez egy pil-
panat műve volt.

Kimerülve dőltek a bokrok közé, az indián
azonban daczára a kiállott fádalmaknak, is-
mét megtöltötte puskáját.

A nagy csónak is beért már a csatornába,

s minthogy nem látták a kanoet, megállottak a
banditák

— Parton vannak már a ficzók, — szolt
egy hang a nagy csónakból, — hiába keres-
nök őket ily pokoli sötétségben. Csak veszély-
nek tesszük ki magunkat, ha továbbra is ül-
dőzzük. Éppen ezek a vörös kutyák kellettek
még ide. Fordítsátok meg a csónakot! Nézzük
meg inkább mi van szegény Billel.

A csónakot megfordították és az lassan ha-
ladt előre.

Némi idő után, midőn már nem volt mit
tartaniok az üldözőktől, előjött a két ifju a
rejtekből és körülbelül éjfél táján értek oda
öveikhez, kik már aggódtak miattuk. John rész-
letesen elbeszélte élményeit, szavai annyira
felizgatták Burnsot és Bobot, hogy csak nagy
nehezen tudtak elaludni.

A fiatal indiánt, a ki most is oly tartzkodó
volt, mint máskor, megdicsérték hősiés maga-
viselete miatt.

Második fejezet.

A nap már sütött, amidőn a kis társaság
felkelt fekvőhelyéről, a melyet az erdő nyújtott
nekik.

Első tekintetük a «Molly»-ra esett, a mely
ott volt még régi helyén. Köröskörül némán
terült el a tóban a visszatükröződő erdőség,
az ég fellegtelen volt, a nap sugarai ott csil-
logtak a sima víztükroin, mindez oly fenséges
volt, oly kimondhatatlan békés hangulatot
költözött az egész tájnak. És mégis itt a
hol most minden oly nyugodt s csendes, már
évek óta a bűn, a legdurvább emberi szenvedé-
ly uralkodik, az garazdalkodik itt e szigete-
ken, nem törődve sem az isteni, sem az emberi
törvényekkel.

Burns Illés, a ki John fiát ép oly puritán
szellemben nevelte, amilyenben ő nevelkedett,
összetette kezét s buzgó imában kérte a min-
denható segélyét. Ájtatosan hallgatta az öreg
szavait Bob ép úgy mint a fiatal indián, ki
nem tudta ugyan, mit beszél Burns, de sejtette,
hogy a fehér emberek «nagy szelleméhez»
beszél.

Miután Nikunthas tul volt az első fájdalom,
a mely őt övéinek elvesztésével érte, higgadt,
nyugodt magaviselettel tanusított, európai ifju
ekkora izgalmak s csapások után aligha lett
volna erre képes. Hogy bátor s ügyes a renge-
tegeknek eme vad fia, az bebizonyodott tegnap,
mert valóban az ő gyors s biztos lövésének
köszönheték szabadulásukat.

Ez nagyban emelte tekintélyét Bob előtt, ki
tudvalevőleg nem volt valami nagy barátja az
indiánoknak.

Nevét tudták ugyan, de még nem voltak
tisztában azzal, micsoda törzshöz tartozik, mi
hozta őt össze a vihar idején a két társsal,
miért eveztek be a kanoeval oly messze az
Ontarion.

Mindezt vagy nem akarta megmondani, vagy
nem tudta megérteni Bobot, a ki a seneka in-
diánok tájszólásán szolt hozzá.

Mostani helyzetükben jó hasznát vették a
«Molly» tulajdonosai a fiatal indánnak.

A reggelt ima után John atyja parancsára
elkészítette a reggelit, a melyet a kiállott fára-
dalmak után jó étvágygyal költöttek el, különö-
sen Bobnak izlett, aki a reggeli után rágyújtott
kis rövid száru pipájára és egész gondtalanul
eregette a kékes füstgomolyokat szájából.

— Mégis csak igaz volt az Master, a mit a
Duke of Richmond sorsáról beszéltek. Régen
hallottam már, hogy a Duke nem merült el,
hanem a kalózok kezébe került és pedig főleg
a lord örököse miatt. Furesán hangzott mindez,
de, sajnos mégis igaz volt. Sajnálatra méltó
a szegény ifju, hogy ily rablók közé jutott.

Elég szomorú a sorsa, — modá Burns.

— De csak fogunk rajta segíteni, atyám, —
mondja hirtelenül John.

— Ha lehetséges, minden esetre.

— Én megígértem neki és az adott szó
megtartása, mint tudod, szent kötelesség.

— Ha csak lehet, helyt állunk, fiam igére-
tednek.

Szép tréfa lesz, Master, ha a fiatal Waltha-
mot kiragadjuk a martalócok körmei közül.
Már régóta szerettem volna találkozni ezekkel
a gazficzókkkal, kik már annyi becsületes em-
bernek oltották ki életét, istenemre mondom,
nem köszönnék meg.

— Biz jó volna elbánni ezzel a esőcselék-
kel, de valószínűleg tartanak embereket a par-
ton, a kik minden reájuk háramló veszélyről
értesítik a banditákat, hisz ott van Sir Edmund,
ez is az ő emberük.

— No hallja, Master, ez igazán finom mág-
nás, attól tartok hogy az akasztófán fog elszá-
radni.

— De mit szólna, Bob, helyzetünkhöz? Már
két napig vesztegelünk itt s a rablóbanda
miatt talán hosszabb ideig is itt kell marad-
nunk.

(Folytatása következik.)

Árpád alakja a magyar költészetben.

(Értekezés.)

Ez az a mű irodalmunkban, mely megadja a honalapítónak azt a helyet s dicsőszókat, melyet a hálaérzet s a növekvő tisztelet ad homlokára. Esményítve áll előttünk, levetve róla minden, a mi emberi, pusztán a szív s a lélek nemes tulajdonaival teljes. Annyira, hogy az ember, a gyöngye ember féli megközelíteni tisztá, fényes alakját, s a mint megretten közelgve az ég felé, szíve ép úgy elszorul s megremeg, ha Árpád fenséges alakját látja. Maga Vörösmarty is, a költő, kinek szabadság adottság, hogy ihletével megközelítse a magasztos alakot, nem bír annyi erővel, hogy egész közelre hatoljon. Ő ember, a szellemhez tisztán sohasé férhet. S ez nyilatkozik meg a «Zalán futása»-ban is. A költő nem meri az ember tulajdonaival felruházni őt. Szerelme nem epeszt-heti a szívet, melyet a hon képe foglalt el magának; fegyver nem foghatja a keblet, mely annyiért dobog s árny nem férhet hozzá, magasztos alakjához. Nem meri Árpádot, mint embert bemutatni; alakja sokkal magasztosabb, semhogy ez lehető volna; inkább komor nagyszerűségében mutatja be.

S ezért is a testi dolgoknál, melyet minden emberi munka megkövetel, kénytelen volt egy embert választani, ki testi tulajdonokkal teljes. Azonban a honalapító alakjához e szempontból közel sem férhet, jóllehet kiegészítő része annak. Ha erősebb az ellenség, úgy Árpád alakja van hivatva azt legyőzni. Pl. a költő jellemzésénél fogva a harc az óriási erejű Viddin s a testi tulajdonokkal megáldott Ete között rendkívül erős sőt kétes volna, itt pusztán a honalapító alakja van hivatva dönteni. Itt egy olyan kardnak kell győznie, melyen ember által okozott csorbitás nincs s ez csak a honalapító célja lehet. S Árpád csakugyan teljessé teszi a képet és villámló kardja keresztül döfi a legádabb ellenséget, kivel megküzdeni senki sem tudna. De Árpád alakja a mi szemünkben nem áll közvetlenül mindenki alakja felett, s vannak alakok az eposzban, melyek sokkal gyöngédebben vannak rajzolva, mint Árpádé. Hogy miért emelte Vörösmarty a többi alakokat szintén oly magas színvonalra, mint a honalapítóét, az immár most többé nem lehet a költő titka. Ő Árpádot a maga komor nagyszerűségében akarta a többi fölé emelni, fenségessé tenni, nem mert semmi lágyabb, szelidebb érzést, az alakra adni. Akadályozta őt ebben a kitörő hálaérzet, mely nem engedte akként mutatni be Árpádot, mint

egy olvadékony szerelme, avagy pedig egy eposzi hőst, ki a sors hányatásaiban, hol itt, hol ott tűnik föl. S ez mutatkozik a többi e nemű munkákon is. Az epikusok Árpádot, a tárgyakba venni nem merik, mind félistenként tullelik őt a halandókon. A halhatatlanság nimbusával körítik, eltekintve a szokásos anyagcserétől. Némelyek plane oly jelleget adnak Árpád hatalmas alkotásának, mint ki a kezdet előtt a sors nyitott könyvében olvasott. Debreczeni Márton a «Kiódi csata» című művében Árpádot elvezeti a jövő vidékeire. Megmutatja neki a fényt, az árnyat e nemzet történetében; reményt és aggályt nyújt a nemzet fennmaradására, de Árpád szívet kétségre bírni egy se tudja. Ő rendíthetetlen, mint a bérci szikla, melyre vésznek villámot zudítanak, de teljes tudatában van alkotása nagyságának, s erejének.

Neki nincs is ideje érzelegni az eposzban, őt csak egy gondolat foglalkoztatja s foglalkoztathatja: a honalapítás ténye. Őt e miatt belevonni valami érzelmes kicsinyes harciba lehetetlen.

A 20-as évi, a XIX. század elejéről származóit felfogás által Árpád alakja úgy fejlődött a nemzet képzelmeiben, mint a ki csak dönthet, de kétes dolgokba soha sem kezdhet. Tulajdonképpen a nemzettel szorosán egybefügg Árpád neve is. A nemzet fennmaradásában vetett remény Árpád óriási lelki erejével, s győzelmeinek bizonyosságával van jelképezve. Mert hisz az alkotás oly nagy, hogy azt a maga teljében csak mi érezzük, kik e kortól már távol estünk. Egy kudarc, egy nagy vereség csirájában elfojthatta volna a honalapítást s ezért oly végtelen a bizalom Árpád győzelmeinek bizonyosságában.

Ez a felfogás ezután az irodalomban tovább fejlődött. Végig tekintve a történelem lapjait sokszor juthatunk örvendetes tapasztalatra, hogy nemzetünk bár sokszor sujtatott le idegen hatalmaktól, s már-már az enyészet szélén állott, a század éveken át tartó idegen iga alatt, de mindannyiszor mintegy csodás erőt nyerve, új virágzást kezdett. Mintha valaki segitené ilyenkor a népet, mely elsenyvedt a hosszú elnyomás alatt, mintha valaki győzni tudna az enyészet mardosó férgein, s mintha valaki egymaga képviselné a nemzetet összes vitézi tulajdonaival együtt.

S ez olyan sajátságos, s valóban megkapó tény, hogy nemzet, melyet a földre sujtanak,

Anteusként mindig újra és új erővel kell, hogy e tényt azonosították Árpád örökös szellemével. Igen érdekes a fejlődés eme stádiumában látni egy korán elhunyt debreczeni költő Kovács Gyula «Árpád siri álma» című rapsodiáját, mely ezt a felfogást a legteljesebb értelemben tükrözi vissza. A történet idejét a török uralomra teszi, midőn a magyar foglyok lánczörgetve átkozzák a honalapítót, hogy miért is ép ezt a földet adta ő nekik, a mely csak bajt s keservet terem. Árpád felriad, kijő a sírból, s a szellem karja bösz csatára kél s győztesen tér megpihenni a szabad hon földje alá. A költő tehát Árpádot a szabadtót tünette föl. E felfogás azonban tovább megy s miként Madách Ádámot mutatja a világtörténelem nagy alakjaiban, akkép keresi ez Árpádot a magyar történelem jeleiben. Azonban ez irány már többé nem nyer feldolgozást, s nem is nyerhet, mivel mindenkinek a szívében csak egy és ugyanazon kép van bevésve, mit ezen különböző felfogások együttesen eredményeztek. Egy határozott fenséges alak az, mely szíveinkben, mint a honalapító képe bevésődött. Fenséges alak a maga egyszerűségében, erényeiben s dicsőségében, s ezt mindenki elismerni kénytelen. Vagyis az az Árpád ez, kit Vörösmarty rajzolt a «Zalán futás»-ában, ráadva még Kovács Gyula Árpádjának tulajdonait. Azt az elenyészhetetlen dicsőség koszoruját illeti, mint honalapítót, s ezt dicsfény ragyogja körül, mint a nemzet jóléte, virág-

zása fölötti legéberebb őrt, ki számon kéri annak minden léptét, mely jó vagy téves avagy haszontalan, s visszaránlja azt, ha kell a sír széléről a győzhetetlenség aczélzott izmaival.

Ez az Árpád kép keletkezett tehát egy ezredévre a honfoglalás idejétől. Akkor midőn megvalósítva látjuk a legszebb ideált, azt az eszmét, mely Árpádot harcolni kényteteti, mely leköltve tartja immár mindenünk figyelmét: a nemzet élete.

Tehát egy ezredév! S azóta folyton küzd harcrol ez egyért; azt a költelmet nem veszi le róla a gyilkos enyészet, csak erre tart ki, csak e munkára kér áldást. A rideg zord időben, midőn a tél dermesztő fagya elakarta veszteni a nemzet viráganak zsongait, midőn a harcok rémes zavarában már az utolsó remény is fel vala adva, akkor is ő volt ki fölemelt, s ki virrasztott. S most az ezredév hajnalának pirkadásánál, most is csak ő az, ki virraszt, s ki figyel: és mint egész tulajdonosa volt a bajnak, egész tulajdonosa ép úgy az örömmek.

Ez az a kép, ez az az Árpád alak, kit az első ezredév, s a 19-ik század adott a jövőnek, s mást nem is kívánhatok, mint, hogy ez a kép a második ezredévre is ugyanaz maradjon a magyar nemzet jólétének, s virágzásának legbuzgóbb öre.

Legifj. Ábrányi Kornél.
(Vége.)

Magyarország, mint a keresztény Európa védőbástyája.

Az európai államok kialakulása a római birodalom megdőlte után már ugyszólván be volt fejezve, mikor a IX. század végén megjelent a magyar nemzet, s elfoglalta mai hazáját. Ezzel véget ért a népvándorlás is. Európa a kereszténység védő szárnyai alatt ment előre, a művelődés útján. A magyar nemzet sem maradhatott meg ősi vallásában, keresztény népek között neki is kereszténynyé kellett lennie, különben az ősi vallás okozta harcokban nagyon is könnyen az avarok sorsára jutott volna. Szt. Istváné az erdem, hogy ezt belátta, s minden igyekezetét népe megtérésére fordította, fáradozását méltó siker koronázta.

A kereszténység felvétele fordulópont a magyarok történetében. Most már a magyar nemzet is belépett Európa művelt népei közé. De azért nem vesztette el nemzeti jellegét, sőt jobban megerősödött. Itt kezdődik igazán sze-

replése a világtörténetben. Csak pillanatig tartó elkeseredésben mondhatta a költő:

«Élt egy nép a Tisza táján
Századokig lombán, gyávan.»

A magyar nemzet bebizonyította, hogy életképes, s helyet foglalhat a művelt népek között. Sajnos azonban a sors nem adta meg, hogy békésen, lassan haladjon előre a civilizáció útján mint nyugoti szomszédai. Magyarországnak más szerep jutott: Anyugoti kereszténység védelmezése a keletről jövő inváziók ellen.

Tulajdonképpen mindjárt a kereszténység első századában kezdi meg Magyarország hivatását teljesíteni. Még alig szilárdult meg a kereszténység, alig hajtotta első csirait a műveltség, már is élet-halál harcot kellett vívnia a nemzetnek. Kelet felől ugyanis a kun-bessenyő áradat zúdult az országra. Európa szerencsés-jere azonban Magyarország helyt állott, a ke-

reszténység és a központi hatalom legnagyobb diadalát aratja akkor, midőn a magyarok Szt. László vezérlete alatt kemény küzdelemben összetörik azokat a bessenyőket ki miatt aze előtt kétszer is hazát kellett változtatni. Több mint egy század mult el a bessenyőkkel vívott harcok után, midőn Ázsia belsejéből igazi nép lavina tört elő. Ez a szomorú időszak az, melyet történelmünk tatárjárás néven ismer, Magyarország volt az engesztelő áldozat a nyugoti kereszténységért. Elbukott az egyenlőtlen harcban, de nem végképpen. A diadalmasan kiállott tűzpróba után újult erővel emelte föl fejét, hogy nemsokára mint Kelet-Európa nagy hatalmassága szerepeljen. Azonban, mialatt Magyarország ennyire kifejlődött, s a nemzet a maga teljes erejében nyilatkozott meg, ismét új küzdelem várt rá. Ekkor lepett fel ugyanis a török hatalom.

A török az eddigi ellenségek mindegyikénél veszedelmesebb volt. Nem jöttek oly nagy robajjal, mint a minővel a tatár, s csak ritkán jelölték vérszomok pusztító utjukat. Ovatosan, taktikával haladtak előre. Eleinte csak a felbomlott bagdadi khalifatusnak egy része volt az övék, innen haladtak lépésről-lépésre Európáig. Ovatoságuknál csak vallási fanatizmusuk keresztény-gyűlöletük volt nagyobb. Ez a gyűlölet sugalta nekik azt az ördögi gondolatot, hogy a keresztényeket saját vérükkel verjék le, hadseregük a hírhedt janicsár-had keresztényekből alakult, kiket még gyermekkorukban összefogdostak, azután erőszakosan, mozlimmá tették őket, s katonai nevelésben részesítettek. A keleti kereszténység sokkal gyengébb volt, semhogy ellenállani képes lett volna a török hatalomnak: s úgy látszik, nem is látták be, mily veszedelem fenyegeti őket, hiszen sokszor szöveteztek vele egymás ellen, sőt a görög császárok gyakran házassági összeköttetésben állottak a török szultánokkal. Így aztán nem csodálkozhatunk azon, hogy XIV. században Európában vannak, s Nagy Lajos uralkodása alatt már Magyarországot fenyegetik. Itt kezdődnek a török háborúk, melyek három és fél századon át majdnem megszakítás nélkül tartottak. Ezekben a harcokban lett Magyarország igazán Európa védő bástyájává. A külföldi fejedelmek mind cserben hagyták, csak a pápaság tett meg mindent a mi tőle telhetett az ország támogatására. Magyarország majdnem két századig tudott ellenállani a török hatalomnak, vezéríai föl tudták fogni a veszedelem nagyságát, mely Európát a török részéről fenyegette. Már N. Lajost foglalkoztatta az a gondolat, hogy a törököt ki kell verni Európá-

ból, de hajók hiányában nem volt képes tervét végre hajtania. A nikápoli csata, melyet Zsigmond idegen segítséggel vívott, kudarczczal végződött. A török Magyarország szomszédságába jutott, s 50 év múlva komolyan lehetett félni attól, hogy az ország elvész a török csapásai alatt. Azonban az isteni gondviselés öröködött a kereszténység felett, s Hunyadi Jánosban oly férfiut támasztott, ki nemcsak visszazsoritotta a törököket, hanem Belgrádnál annyira megtörte, hogy félszázadig gondolni sem mert komolyabb támadásra. A szultán, ki Belgrádon, Budán, és Bécsen át Európát akarta meghódítani, szégyennel vonult vissza, szerencséjére azonban Magyarország ismét nem aknáztta ki diadalát. Hunyadi meghalt, a diadal után azonnal fia, Mátyás király, lett volna terveinek legméltóbb örököse. De Mátyás inkább a császári koronára törekedett, s Frigyes császárral akart leszámolni a törökök helyett. Az események később megmutatták, hogy ez a hiba végzetes volt. Magyarország rohamosan hanyatlott akkor, mikor Törökországban a legderekkab szultán II. Szolimán uralkodott. A magyart a pozsonyi szerződés mellett sem támogatta a jó szomszéd, a francia király pláne szövetezett a törökkel. Így a magára maradt magyar nemzet elbukott a harcban. Elveszett az ország függetlensége is, másfél századig török uralom alatt volt az ország szive. De a nemzet jobbaira vigasztalólag hatott az a tudat, hogy Európáért szenved. Ez az alap gondolata a «Zrínyiás»-nak is, Szigetvár Magyarországot allegorizálja. Magyarország a kereszténységet képviseli. Szigetvár elbukik, Zrínyi elesik, de a halálban megdicsőül, megvalósul az, a miért küzdött, a török feltartóztatása. S míg Magyarország az idegen uralom alatt szenvedett, a többi nemzetek nagy léptekkel haladtak előre a művelődésben. Magyarországnak még ezt sem adta meg a sors: a hova betelepedett ott vége volt mindennek. De a magyarban volt képesség arra, hogy a mulasztásokat helyre hozza, pedig folyton ellenség környezte, a német nem volt jobb semmivel sem a töröknél. S hogy a magyar nemzet mégis oly fényes eredményt tud felmutatni, ez mutatja legjobban, hogy misiót teljesített. Multja bizonyítja, hogy még szép jövő vár rá: «bizalmam az ősi erényben» nem üres frázis. S a jellemben is méltó büszkeség töltheti el, ha arra gondol, hogy neki is van része az emberi szellem haladásában, államot alkotott olyan helyen, hol műveletlen népek tanýáztak, vérrel védelmezte meg az európai kulturát a barbárok ellen.

Ehrenfeld Adolf.

Az ezredéves országos tornaverseny programja.

A vall. és közokt. miniszterium a napokban küldötte meg lapunknak is az ezredév országos tornaverseny programját, melyet olvasóink részére mihez tartás végett szívesen közölünk. A magyar tanulók 1896. június hóban tartandó ezredéves országos tornaversenyének programja.

Első nap.

1. Felvonulás és oszlopokba felállás. 2. Ének (Hymnus). 3. Az összes résztvevő tanulók szabadgyakorlata. 4. Szeretnázás. 5. Egyes intézetek által szabadon választott szabadgyakorlatok kézi szerekkel. 6. Verseny: V. VI. osztály futás; VII. VIII. osztály sulydobás a távolra; magas ugrás ruddal. 7. Oszlopokba felállás. 8. Ének (Szózat). 9. Elvonulás.

Második nap.

1. Felvonulás és oszlopokba felállás. 2. Ének (Hymnus). 3. Az összes résztvevő tanulók szabadgyakorlata. 4. Mintacsapatok szeretnázása. 5. Játék. 6. Verseny: VII. VIII. osztály futás; V. VI. osztály magas- és távolugrás; VII. VIII. osztály függeszkeedés a kötetten. 7. Oszlopokba felállás. 8. Díjak kiosztása. 9. Ének. (Szózat). 10. Elvonulás.

Értesítés.

A magyar tanulók ezredéves országos tornaversenyének programjának kivétele tárgyában.

A magyar tanulók ezredéves országos tornaversenyének Budapestén 1896. évi június hó első felében, később meghatározandó napon tartatik meg a mellékelt program szerint.

Az ünnep első napját megelőző napon d. e. 7 órakor próba lesz, melyhez a gyülekezés magán a versenyterén (Stefánia-ut és csömör-ut sarkán) történik.

A próba tárgyai: A verseny-programm 1. és 3. pontjai; és a program többi pontjaira nézve az egyes csapatok helyeinek kijelölése. A próbát a csoport versenyek követik.

A versenyter közelében lesznek helyiségek, hol a tanulók kabátjaikat s egyéb tárgyaikat úgy a próba mint a versenyek előtt letehetik. A mellékelt program egyes pontjaira nézve már most a következők közöltetnek:

Első nap.

1. ponthoz. A felvonulás kettős rend-oszlopokban történik és pedig az oszlop élén a kisebb tanulókkal; a tornatanárok a szabályszerű járás begyakorlására fektessenek sulyt.

2. pontra vonatkozólag az intézetek jelen értesítéstől külön fognak utasítást nyerni.

3. ponthoz. A szabadgyakorlatok programja is külön kiadandó értesítésben fog közöltetni. Ezuttal már megjegyeztetik, hogy a vezénylő tornatanár, valamint e célra felállított tanulók minden egyes gyakorlatot a tanulók előtt fognak mutatni.

4. ponthoz. Az első nap «szertornázása» alatt a rendes csapatornázás értendő. Minden tanintézet a szertornázásban csak egy csapattal vehet részt; a szert minden tanintézet maga választja és saját szerét magával hozhatja s a mellékelt kérdőíven bejelenti.

A mennyiben igen sok tanintézet választaná ugyanazt a szert, a szertornázás változatosságának érdekében a végrehajtó bizottság fenntartja magának azt a jogot, hogy egyes tanintézetek részére más szert jelöljön ki. Ép ezért egy mellékelt kérdőíven bejelentendő az is, hogy az első sorban bejelentett szer helyett szükség esetén mely szert óhajta a tanintézet. Egy csapatban 10, legfeljebb 20 tanuló vehet részt.

A bemutatandó gyakorlatokra nézve szigoruan követni kell a középiskolai tantervhez kiadott miniszteri utasításban előirt tananyagot, és így az óriási kelep, kézen állás, átbukás lendületből, a terpesztett és guggoló átugrás, a halál-ugrás (saltomortale) stb. stb., mint veszélyes gyakorlatok feltétlenül mellőzendők. — E szabály be nem tartása esetén a vezetéssel megbízott tornatanár a további tornázást azonnal beszünteti.

5. ponthoz. A kézi szerekkel egybekötött, szabadon választott szabadgyakorlatok és a katonai rendgyakorlatok tömeges verseny jellegével bírnak (a magyar tanulók tornaversenyei tárgyában kelt miniszteri utasítás II. A. pontja értelmében), s a bírálat és kitüntetés tárgyai lesznek.

Kézi szerekkel végzett szabadgyakorlatokban legalább 24, legfeljebb 60 tanuló vehet részt, a katonai rendgyakorlatokban pedig legalább 24, legfeljebb 32 tanuló.

A szabadgyakorlatokhoz szükséges kézi szereket a jelentkező tanintézet hozza magával.

Be kell jelenteni, hogy mely intézet óhajta kézi szerekkel szabadgyakorlatokat bemutatni. Ha a jelentkezők nagy számánál fogva valamennyi jelentkező intézet csapatai a versenyterén el nem férnének, az ezredéves országos

verseny végrehajtó bizottsága sorshuzás útján fogja a résztvevő intézeteket kijelölni.

6. ponthoz. A versenyek a mellékelt szabályok szerint mennek végbe.

Második nap:

1—3. ponthoz. Lásd a fent mondottakat.

4. ponthoz. A mintacsapatok szertornázása tömeges verseny jellegével bír; bírálat és kitüntetés tárgya lesz.

Minden tanintézet csak egy csapattal vehet részt; a szert szabadon választja s bejelenteni tartozik. Egy csapatban 10, legfeljebb 12 tanuló vehet részt.

A bemutatandó gyakorlatokra nézve a fenti 4. pont harmadik kikezdése áll.

5. ponthoz. Minden intézet vagy játékra, vagy kötélhúzásra jelentkezhetik.

A játékra nézve is áll az, hogy ha a jelentke-

zések nagy számánál fogva valamennyi jelentkező intézet játszó csapatai a versenyterén el-nem férnének, a végrehajtó bizottság sorshuzás útján fogja a részt vevő intézeteket kijelölni.

A jelentkezésnél bejelentendő a játék neve és a játékhoz szükséges terület nagysága.

Kötélhúzásra 10 tanuló jelentendő be. A csapatok szembe állítása — lehetőleg hasonló intézetek közt — a végrehajtó bizottság kijelölése útján történik. Mindegyik párban az egyik fél győztesnek fog kijelenteni s kitüntetést nyer, ha a küzdelem nem marad eldöntetlen.

A második napon előnyben részesülnek azon intézetek, a melyek az első napon a 4. és 5. programpontokból a sorshuzás folytán kimaradtak.

Az örök téma.

Még bús, ólomszin fellegek lustálkodnak az égen, még a tél csökönyösen ragaszkodik öröklött jogaihoz s már lelkemben föl-villan egy aranyos, szivvidító, lélekderítő sugárka. Úgy érzem mintha a természetimádók rajongásának egy eltévedt szikrája szállt volna belém hogy susstogva lángba szökjön: Üdvözlégy, te ifju, te szép, te nyájas, te szent Tavasz!

E szó említésére némelyeknek kicsinylő mosoly lopózik ajkára: Itt a tavasz s vele együtt az örök téma! Végtelen következetességgel jaidulnak föl ilyenkor a fűzfapoéták és a lant doromb, tilinkó, meg Pánsip csudálandó egy értelműséggel zengi, sóhajtja, nyögi, fujja a dicsériádkat. Teremtő Isten, százmillió esztendeje ismétlődik törvényszerűleg egy elpusztíthatatlan évszak s ugyanannyiszor fakad a döngicsélő had dalszóra!

Ime, az «örök téma»!

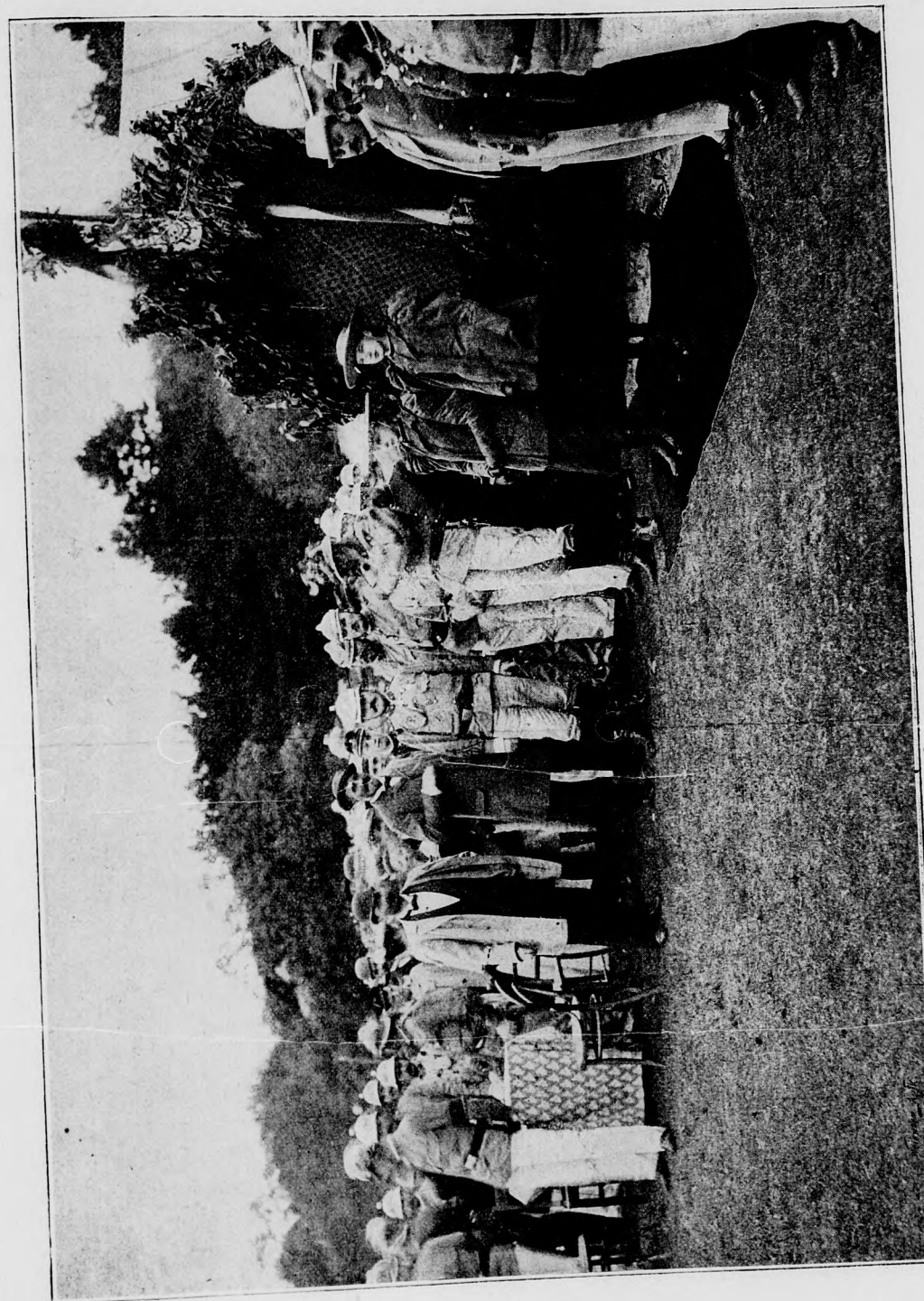
Az «örök téma!» Óh én kortól elmaradt, naiv teremtés, hogy mégis abajgatom ezt az elkoptatott és unalmas tárgyat! Hogy nem csömlöttem meg a nap sugaraitól, a fák lombjától, virágfakadástól, szóval mindentől, mit körülöttem látok! Hisz ez nem érdekes, nem újdonszerű, nem változatos, sok válalkozó szellemű kimerné mutatni, hogy a jámbor A hiba erre vonatkozólag faragta azt az ismeretes szólást: «Nil novi sub sole!»

Én azonban, bármiként esábit is rá az éleződési viszketeg, nem lépek az éleződők karába.

Nem, ez az «örök téma» régi dal, mely mindig új marad! Én inkább tartok a rózsakoszorus fejü római dalnokkal és nem átallok vele fölujjongani.

«Itt az ideje, hogy ékes főnket myrtussal övezzük, vagy virággal, melyet a fölzsabadult föld terem» Es elképzelem, szellemszárnyakon a csudás hajdankorba röppenve, mint lejtő tánczait a holdsugárnál a cytherei Vénus, mint tapognak váltogatott lábbal, nyμφákkal ölelkezve a kecses gráciák mialatt a tüzes Vulkanus a kyklopsi műhelyekben kovácsol, hogy csak úgy döng belé a föld.

... Mosolygó égbolt, csergő csermelyek, zöldbeboruló rét, fakadó rügyek, duzzadó bim-bók, lenge virágillat: gyönyörűek bár, de merő külsőségek előtttem. A forma lebilinesel, de igazában az eszme kap meg. Más az, mi a tavaszt fölmagasztalja előtttem. Az örök megújulás: ez nyilatkozik meg a maga szertelen nagyságában, évrül-évre, midőn a fogvaczogató tél sirba száll. A természet fiatalodása, mely lerázta magáról az enyészet nyügét, ad nekünk biztosítékot arra, hogy a mi halandó lényünk, a mi működésünk s azon ideák, melyek nógattak bennünket, nem pusztá tünemények, melyek mulékony tiszavirágok gyanánt szétfoszlanak az ürbe. Ez teszi előttünk elviselhetővé a létezését. Túlvilági élet, homályban lézengés, lélek-vándorlás: bármint nevezték és nevezik is népek vagy vallások a ránk várakozó másik létet, hozzá

Az alsóti tűzoltók üdvözlik József kir. herceget.

tan ahhoz kötve egy jövődő ujlás, ébredés, vizstulás fogalma.

Megérzi ezt az emberiség is, minden egyes tavasz fordultával. Mig büvös vesszeje nem suhint, az egyén minden egyes porczikája megszakitás nélküli lázas munkában zsibbadzik. A szüntelen, nehéz dologba temetkezve, öntudatlan géppé válnék. A tavasz mintha fölvilla-nyozó parányokat árasztana a mindenségbe, visszaadja az idegek rugékonyságát, mintegy elvesztett himport. Kidomborodik a lehorgadt mell, élénken lüktet a szív, régi fényükben ragyognak a szemek.

Az ifjuság életereje tavasz jöttével pezsgése zenithjére szökken. Tavasz és ifjuság! e két fogalom karöltve jár egymással. Eloszlik az a melankhólia, melyet a szürke évszakok vontak elénk, előttünk minden rózsás színben játszik az idealizmus hevével, a jókedv teljében élvez-ük a derüs jelent. És fölhasran ajkainkon az az ósdi diákdal, melyben a vidor szellem má-moros kitörései közé annyi józan életbölcselet vegyül.

Gaudeamus igitur,
Juvenes dum sumus!
Post incundam inventum
Post nolestam senectutem
Nos habebit humus!

S a mint e sorokkal szántom a fehér lapot, föl villan előttem a legszebb legaranyosabb, az üdvök üdvét adó tavasz, mely csak valaha e honra köszöntött. Fél század sem választ el tőle s máris a legendák kódébe vész. Messze nyugaton támadt föl egy szellő, a szabadság szel-lője s vihar lett belőle, midőn a három bérez hazájába ért, megrázva némely korhadt alkotá-sokat. Ez nem volt közönséges kikelet. Szelid pacsirta nóta helyett a «Talpra magyar!» vész-sikoltása bűgött föl . . . Amde azóta elmúlt, veszendőbe ment, elcsitult. Csak néha néha merül föl egy-egy tünde nyoma, ez is elegendő, hogy mámorba ejtse a késő kort.

Oh, ez a tavasz! Ha visszatérne, átragyog-tatna szívünkre valamit aranyzománczából, át-adna egy részecskét varázslatos fogalmából a mi lényünknek is!

K. A.

Longfellow H. W. két költeménye.

I.

Harun al Rashid.

Olvasta egykor Harun al Rashid
A költő im' e szavait:
Hol a királyok, az a sokaság,
Kiké volt egykor a világ?

Elmentek s velők mind a pompa, fény
S útat majd épen arra mén.
Oh te, ki itt len azt a részt vedéd,
Mely a világ s mi benne szép:

Elvezd hát mindazt, mit csak adni bír,
De tudd meg: vége csak a sir!
S lehajtá fejét Harun al Rashid
S köny fedte könyve lapjait . . .

II.

A csermely és a hullám.

A hegyekről jött a csermely
S mint a dalmok zöngte rég:
Átfutá ezüst habokkal
A völgy arany fővenyét.

Messzi, ben a sós tengerben
Zajgó hullám gyül, ömöl,
Dallva, hol a lankás partok
Bűgva, hol a mély öböl.

S bár távolról jött a csermely:
E hullámot leli meg
S tölti üde édességgel
E fanyar, zajgó szívet . . .

Angolból fordította Szász Béla.

Előfizetési felhívás.

A «TANULÓK LAPJA» ápril 1-én új negyed-évet kezd meg.

Minden különös ajánlás helyett csak la-punk szellemére, közleményeink irodalmi szín-vonalára, változatosságára és gazdag tartal-mára hivatkozunk.

Az az érdeklődés, melylyel a «Tanulók Lapja» iránt úgy a középiskolai tanárvilág, mint maga az ifjuság viseltetik, elég biztosíté-kot nyújt nekünk az iránt, hogy a «Tanulók Lapja» helyes uton jár s az irány melyen ha-lad, megfelel a magyar tanulóifjuság izlésének.

Lapunk eddigi multja megfelelt annak a vá-rakozásnak, melyet az ifjuság hozzája fűzött s azt hisszük, hogy bizonyos tekintetben azt meg is haladta.

Az új negyedév küszöbén tehát nem igére-tekkel állunk elő, csak arra kötelezzük magun-kat, hogy az eddig követett nyomon haladunk, de azért jelszavunk lesz, hogy mindig jobbá és változatosabbá tegyük lapunkat.

Ebbe a negyedbe esik a *millenniumi orszá-gos tornaverseny is*. Ez alkalommal mindenről, a mi a tornaversenyt illetőleg előzetesen ér-dekli az ifjuságot, értesíteni fogjuk előfizetőin-ket, valamint a tornaverseny lefolyásáról s nevezetesebb mozzanatairól is.

E tekintetben adatainkat közvetlenül a nagy-méltóságú közoktatási miniszteriumtól kapjuk, mely méltányolva lapunknak az ifjusággal szem-ben követett irányát, készséggel bocsát rendel-

kezésünkre mindent, a mi az ifjuságot érde-kelheti.

Hasonlóképen mindaz megjelenik lapunk ha-sábjain, a mit az ifjuságnak a szünidőben esz-közlendő kiállítás felrándulásra vonatkozólag tudnia kell. A nmélt. közokt. miniszterium az ifjuság millennáris utazását rendező bizottság-ban lapunk szerkesztőjét nemcsak fölvenni volt kegyes, hanem neki e téren nagy hatáskört is biztosított.

Az elmondottakra való tekintettel tehát a tanuló ifjuságnak is érdekében áll, hogy a «Tanulók Lapját» megszerezze s annak köz-leményeiből szerezzon tudomást mindarról, a mi nemzeti életünk eme mozgalmakban gaz-dag idejében történik s a mi az ifjuságot kö-zelebről érdekli.

Azon reményben vagyunk, hogy nemcsak eddigi előfizetőink fogják támogatni a lapot, hanem a mondottak után társaik körében is terjeszteni es ajánlani fogják.

Ezért kérjük lapunk további szives támoga-tását.

Azon előfizetőink részére, a kiknek előfize-tésük lejárt, az előfizetési összeg czélszerű beküldésére utalványlapot mellékelünk s kérjük őket, hogy előfizetéseiket legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap további küldése fenn-akadjon.

A „Tanulók Lapja“

kiadóhivatala.

A VIGASZ.

Rideg, komor nap, künn az őszi szél
Fütyülve fújja zordon énekét,
Zörögve hullong sárguló levél
S bús szemfödöként elterül előd.
Óreg karszékbe dölve élvezet
Bámolni égő kandalló tűzét,
A láng, szíporka biztosan vezet
Emlékezetnek utján szertesztét.

Mert hisz mi volna ifju életünk?!
Gyorsan elégő könnyű kis szövet,
Ha lángra lobban, annyit érezünk,
Oh annyi kincset, annyi édeset,
De ha lobogva ég a szenvedély
S ki lángra gyújtá, megcsal és . . . nevet,
Az ige szól: Higyj. Nem lehet? Remélj!
Higyjed, reméljed, hogy a «szív feled.»

Az ifjuságnak fényes álmai,
Hirnév, dicsőség: légvár, képzelet,
Rendeltetésök; tünni, szállani
S a szívben hagyni üres, nagy helyet.
E bús üregese, e piczinyke sir
Oly óriásnak látszik akkoron,
A megcsalt lélek felzokogva sir —
Muló reményen, füstölő romon.

Oh annyi nagy, szent, annyi szép. nemes
A zord valón mind összetörve hull
S a szív, ha vérzik, balzsamot keres,
A búra fátyol, feledés borul.
Oh csak kövessed a kebel szavát
S küzdelmeidben tüzd ki jelszavul,
Ki a hazának szentelé magát,
Önézetét az bírja vigaszul.

Schier Aladár

Márczius tizenötödike.

A magyar szabadság dicsőséges napjának évfordulóját igaz lelkesedéssel ülte meg mindenütt a tanuló ifjuság. Nincs város e hazában, melynek ifjusága meg nem ünnepelte történelmünk eme egyik legszebb ünnepnapját. Milliók ajkáról hangzott a himnusz és a szózat, milliók imája kért áldást az egek urától a magyar hazára.

A főváros és vidék iskoláinak ünnepeiről csak röviden és annyiban számolunk be, a mennyiben terünk engedi s a mennyiben lapunk tudósítói bennünket kellő időben értesítettek.

A fővárosban.

A budapesti II. ker. kir. egyet. kath. főgymnasium iskolai ünnepélyének műsora 1896. márczius hó 15-én. 1. Himnusz, Erkel Ferencztől, előadta az ifjusági dalkör vegyeskara. 2. Ünnepi beszéd tartotta Varga Ottó, főgimn. tanár. 3. Talpra magyar, Petőfitől, szavalta Gööz Árpád, VI. o. t. 4. Rákóczy-induló. hegedűre Huberttől, előadta Haris Ervin, III. o. t. 5. A Himnusz, a Szózat és a Talpra magyar, (Tanulmány), írta és felolvasta legifj. Abányi Kornél, VIII. o. t. F. J. N., a Vörösmarty-önképzőkör ifjusági elnöke. 6. Előre!, Tóth Kálmántól, szavalta Frenreisz Pál, VII. o. t. 7. A honvéd tüzer temetése, Káldytól, (A szabadságharcz dalaiból) ének és zenekarra Baumgartner Alajostól, előadta Az ifjusági Dalkör vegyes kara és az ifjusági zenekar.

A IX. ker. felső kereskedelmi iskolában Fillinger Károly igazgató tartotta a lelkes hangú megnyitó beszédet, s Kacziány Géza és Palágyi Menyhért tanárok méltatták a nap jelentőségét. Volt ifjusági ének és szavalás is.

A II. ker. áll. főreáliskola fényesen ünnepelte meg márcz. 15-ét. Az ünnepi beszédet nagy tetszés mellett Krausz Mihály ifjusági elnök mondta.

A kegyesrendi főgymnasium önképző-körének ünnepélyén közéletünk számos jelesét láttuk. Az ünnepi beszédet Pintér Kálmán tanár és Mutschen Emil, az önképző-kör jegyzője mondották. Ifj. Ugron Gábor, Fodor Rezső, és Várady László pedig Vörösmarty «Árpád ébredésének» egy jelenetét adták elő. Az ünnep műsorát az énekharca előadásai és egy vonós-négyes fejezte be.

A VII. ker. áll. főgymnasium «ifjusági köre» dr. Cherven Flóris igazgató tanár és az egész tanári karnak jelenlétében szép iskolai ünnepélyt tartott, melyen dr. Szigetvári Iván tanár

és Bányai Aladár ifj. elnök lelkes beszédet intéztek az ifjusághoz. Bruck Sándor márcz. 15-éről érkezett, Zerkovits Rezső negyvennyolczas népdalokat adott elő, Löwe Antal és Buchwald Vilmos alkalmi költeményeket szavaltak.

A VI. ker. felső kereskedelmi iskolában Lengyel Sándor igazgató lelkes beszédet mondott az ifjuságnak. Azután elénekelték a Hymnust, utána pedig Schwartz Ferencz tanuló elszavalta a «Talpra magyar»-t. Tichy János tanár méltatta a nap történelmi jelentőségét és hazaszeretetre és munkára buzdította az ifjuságot. Szavalás és ének fejezte be a szép ünnepet.

VIII. ker. polgári iskola ünnepén az alkalmi beszéden kívül, melyet Ulerich Gyula igazgató mondott, volt ének, szavalat és zene.

A II. ker. keresk. iskola növendékei a budai honvéd-szoborhoz vonultak. A Hymnust és Szózatot az intézet dalköre énekelte, a Talpra magyart Schlachter F. szavalta.

Az ev. ref. főgymnasium ifjusága Molnár Sándor tanár elnök vezetése mellett ünnepelte meg márcz. 15-ét Volt ének, szavalat, s alkalmi beszéd, melyet Schier Aladár 8. o. t. tartott. Egyik fénypontja volt az ünnepélynek a «Talpra magyar» eléneklése, melyet az intézet zenetanára Szotyori Nagy Károly zenésített meg.

A IV. ker. főreáliskola az intézet dísztermében ünnepelte meg márcz. 15-ét. Martin János 8. o. t. alkalmi beszédet mondott, az énekharca pedig hazafias dalokat énekelte.

A Somogyi-féle konzervatórium Beethoven-önképzőkör 1896. márczius 15-én vasárnap d. e. 11 órakor tartotta tizenkettedik gyűlését. Jaulusz Adolf hegedűn játszott el egy magyar ábrándot, mely élénk tetszésben részesült. Storch Ernő tartotta ezután az ünnepi beszédet, mire Somogyiné B. Carola operanékesnő énekelte magyar népdalokat szünni nem akaró lelkes éljenzést aratva. Somogyi Mór tanárelnök zongorajátéka volt a harmadik pont, s a szépszámu hallgatóság valóságos lélekzefojtva leste Liszt XII. rhapsodiájának fonséges hangjait. Klein József szavalta ezután Petőfi, «Talpra magyar»-ját, mire Storch még az «Anikó» cz. humorosztet olvasta és bírálta. A művet a kör bíráló véleménye ellenében első fokra érdemesítette. Szerzője Schambach Irén.

IX. ker. polgári iskolában az ünnepet Tolnai Lajos igazgató és író beszéde nyitotta meg. Az ünnepi beszédet Kovács Dénes dr. mondotta. Az ifjuság köréből többen szavaltak s az énekharca hazafias dalokat énekelte.

A Röser-féle kereskedelmi és polgári iskolában Lissák Kálmán, a Fekete József-féle gymnasiumban Fekete József igazgató, Szánkásy János iskolájában szintén az igazgató méltatta a nap jelentőségét.

A vidéken.

A vidéken is nagy ünnepiességgel ülték meg a szabadság napjának évfordulóját. A beküldött jelentéseket itt adjuk:

Veszprémben a főgymnasium «Anyos önképzőköre» rendezte az ünnepet. Friedrich István elnök és Csenkey Jenő felolvasást tartottak, Rudda László, Tóth Lajos és Halasi Aladár szavaltak.

Szombathelyen a főgymnasiumban dr. Dallos J. tanár-elnök és Gáspár Rezső ifj. elnök tartottak alkalmi beszédet. A kereskedelmi iskolában Kaposi István tanár fejtegette a nap jelentőségét. Az ifjuság énekelte és szavalt, főleg Biró Ferencz és Altman Dávid tünettek ki.

Nagy Enyeden a Bethlen főiskola rendezett ünnepet, a melyen Farkas Károly növendék alkalmi ódát szavalt, Máthé Sámuel pedig alkalmi beszédet mondott.

Löcsén a főgymnasium és főreáliskola együttesen ünnepelte márcz. 15-ét a polgárság nagy részvétele mellett. Az ünnep márcz. 14-én este folyt le a Branyiszkon esellett honvédek emlékének, a hova fáklyákkal vonultak a kivilágított főtéren át az ünneplők. Az emléket mely előtt Hadik Béla 8. o. t. reáltanuló beszédet tartott, Csohány Sándor 8. o. t. gymnasiumi tanuló pedig alkalmi költeményt szavalt, hazafias dalok eléneklése közben megkoszorúzták.

Csáktornyán ugy a polgári iskolában, mint a tanítóképző-intézetben megünnepelték a szent napot. A polgári iskolában márczius 14-én délután gyűlt össze nagyszámu közönség. Pálya Mihály igazgatónak megnyitója után Zrinyi Károly tanár mondott hazafias beszédet, 3 tanuló szavalt, az ifjuság meg négy dalt énekelte el. Az iskolaszék nevében Zakál Henrik ügyvéd zárta be lelkes szavak kíséretében az ünnepséget. A tanítóképzőben 15-én délelőtt ünnepeltek. A Szózat eléneklése után Felméri Albert tanár nyitotta meg lendületes beszéddel az ünnepélyt. Az ünnepi szónoklatot a tanuló-ifjuság részéről Rádli Lajos IV. éves növendék mondotta. Szavalt még két tanuló. Befejezésül a képezdei zenekar a Hunyadi-indulót játszotta el. Az ünnepséget Margitay József rekesztette be, mire az ifjuság befejezésül a Kossuth-dalt énekelte el.

A halasi ev. ref. főgymnasium 60 tagja márczius 15-ének délutánján Korda Imre Dékányi Árpád és Schmiedt Fülöp tanárok vezetése

alatt átrándult Kis-Körösre. Itt Petőfi költő szobránál néhány hazafias dal és Mosgai Gyula 7. o. t. szavalata után letette koszoruját. Ugyancsak a szobor előtt mondta el Korda tanár ur is beszédjét. Ezután a küldöttség Petőfi szülőházát látogatta meg, hol Kolozsváry Lajos 7. o. t. és Bartek L. 8. o. t. szavaltak. Ezzel az ünnep véget ért.

A halasi főgymnasium ifjusága szokásos márczius 15-iki ünnepét nagy és díszes közönség előtt a következő műsor mellett tartotta: Az intézet igazgatója Gal Endre üdvözölte lendületes szavakkal a megjelenteket. Török induló. Előadta az intézet zenekara. «Talpra magyar» Petőfitől, szavalja Motgai Gyula VII. o. t. Szózat éneklé az ifjusági énekharca. «Rendületlenül» Aranytól. Szavalja Bartek Lajos VIII. o. t. «A magyarok Istene» Petőfitől. Szav. Kolozsváry L. VII. o. t. Pályázati jelentés. Jutalmat nyertek Fülöp S. 8. o. t. Hilkene L. 8. o. t. Hoffer K. 7. o. t. és Szalontai Zsolt 8. o. t. Erre Fülöp S. önk. alelnök záróbeszéde következett, mire Szilády Aron köszönte meg az élvezetet a közönség nevében, végül a zenekar Rákóczi indulója mellett az ünnep beveződött.

Az eperjesi kath. főgymnasium márczius 15-én megünnepelő díszgyűlést tartott. A díszgyűlés műsora a következő volt. Hymnus énekelte a főgymnasiumi ifjuság énekharca. Titkári megnyitó. Tartá Krizs Miklós VIII. o. t. «Márcz 15-én» Ábrányi Emiltől. Szavalta Matherny Gusztáv. VIII. o. t. «Világosi dal» Éneklé a főgymn. ifjuságának válogatott énekharca. «Márcz. 15-ikének okai.» Értekezés. Irta és felolvasta Ferbstein Károly VII. o. t. «A magyar ifjusághoz» Bartók Lajostól. Szavalta Szabó József VIII. o. t. Szózat, énekelte a főgymn. ifjuságának énekharca.

Az oradi kir. főgymnasium márczius 15-két hazafias ünneppel ülte meg. Az igen sikerült ünnepély műsora a következő: Hymnus előadta az ifjusági énekharca. Kara Győző tanár ur buzdító beszédet tartott az ifjusághoz. Talpra magyar! Szavalta Varjassy Lajos. Szózat, előadta ifjusági énekharca. Az ünnepség ekkor véget ért és az ifjuság a templomba vonult.

A pécsi fi-kereskedelmi isk. önképzőkörének 1896. márcz. 15-én d. e. 9 órakor tartandó díszgyűlésének tárgysorozata: Megnyitó beszéd. «Szózat» előadta az intézet énekharca. «Talpra magyar» Petőfitől sz. Farkas K. III. o. t. «Rhapsodia» Székely J.-től előadta Hoffman III. o. t. «Márcziusi mozgalmak» felolv. Eötvös J. III. oszt. tan. «Márczius idusa» Szávay Gy.-től sz. Bodroghy Á. II. o. t. Erdő, erdő, sűrű, erdő férfi négyes, előadták: Brenner K., Kim E. Piatsek J. II. é. h., Horváth II., Broghy I. é. h. «Már-

czius 15.» Jakab Ödöntől szavalta Breuer I. é. h. «Sexteti» népdal előadták: Kossutányi tanár ur, Hoffman Béla, König A, Piatsék J, Simon J. III. é. h, Bors Emil II. é. h.

A *hódmezővásárhelyi* ev. ref. főgymn. kebelében fennálló «Petőfi önképző-kör» 1848. márcz. 15-ének, a nemzeti újjászületés 48-ik évfordulója alkalmából 1896. évi márcz. 15-én d. u. 3 óraker a főgymn. dísztermében ünnepélyt rendezett, melynek műsora a következő volt. Nyitány, Rákóczi induló. Előadta a főgymn. zenekar. Megnyitó beszéd. Tartja Futó Nihály felügyelő tanár ur. Szózat. Egressytől. Előadta a főgymn. énekhar. Szerenád. (Trió.) Beethoven-tól. Előadták Springer S. I. hegedűn, Barbra Sz. II. hegedűn; Engländer Lajos gordonkán. Nemzeti dal. Petőfőtől. Szavalta Czettler Rezső VIII. o. t. Szentelt Hantok, Mosonyitól. Előadja a főgymn. énekhar. Emlékbeszéd. Irta Thaly István VIII. o. t. felolvasta Major Béla VIII. o. t. Népdalok. Előadta a főgymn. zenekar. Márczius 15. Alkalmi óda. Irta Kun Béla VIII. o. t. Magyar királyi induló. Huber K. tól. Előadta a főgymn. énekhar, kísérte a főgymn. zenekar.

A *rozsnói* római katolikus főgymn. ifjuság az idén az előbbi éveknél még fényesebben ülte meg márt. 15-ikét. A zenekar, Kopeczki és Schmal tanulók vezetése alatt, az önképző kör és az énekhar adtak elő teljesen hazafias darabokat nagy tetszés mellett. A tornaversenyre is készülnek. Bámulatos ügyesen vívnak; Podrohszky Lajos, ki kitűnő szavalói is és Fischer Géza tanulók.

A *Szatmár-németi* ev. ref. főgimnáziumi ifjuság 1896 márcz. 15-én emlékünnepelet rendezett, melynek műsora a következő volt. «Honfi ima» Énekelte a főgimnáziumi énekhar. «Csak magyarok legyünk» Dalmady Győzöttől. Szavalta Úray Sándor VIII. o. t. Alkalmi felolvasás. Tartotta Kovács Ferencz VIII. o. t. «Marsaillaise» Énekelte a főgimnáziumi énekhar. «Márczius 15-én.» Mátray Lajostól. Szavalta Szabó Sándor VII. o. t. «Vadász induló» Énekelte a főgimnáziumi énekhar.

A *kecskeméti* m. k. állami főreáliskola ifjusági önképzőkörre márczius 14-ikén ünnepelte meg a nagy márcziusi napok emlékét. A díszgyűlésen megjelent a tanári kar és az egész ifjuság. A program a következő volt: «Hymnus» Előadta az ifjusági énekhar. «Nemzeti dal» Szavalta Tápay Z. VII. o. t. Ünnepi beszéd «Márczius 15-ikére.» Tartotta Fleischer Béla VIII. o. t. titkár. «1848. márczius 15» (Petőfőtől) Szavalta Velzer Alajos VII. o. t. «Kossuth Lajos emlékezete» felolvasta Rothbaum Gyula VIII. o. t. «Szózat.» Előadta az ifjusági énekhar.

VEGYESEK.

A **feladatok** mai számunkból anyaghalmozás miatt kiszorulván, lapunk jövő számában közöltetnek.

Deákok hangversenye a színházban. Már hirt adtunk, hogy a millenniumi tornaversenyre a pécsi állami főreáliskolából 50 deák rándul föl Budapestre. A pécsi kath. főgymn. színterén 20 tanuló vesz részt az országos tornaversenyen. Minthogy a résztvevők közül többen vannak a kik a 20 forintnyi költséget előteremteni nem tudják, a két középiskolai igazgató abban állapodtak meg, hogy május havában a pécsi nemzeti színházban deák hangversenyt rendeznek, melynek műsorát a két iskola igazgatói és tanári kara közösen fogják megállapítani. A miniszteri utasítás értelmében minden 20 Budapestre ránduló deákot egy tanárnak kell kísérnie, így a pécsi főreáliskola 50 deákját 3 tanár, a gymnasium 20 deákját pedig egy tanár fogja Budapestre kísérni.

Helyreigazítás. Lapunk múlt számában megemlékeztünk a kassai reáliskolai tanulók részére adományozott Jakabs-féle alapítványról. Erre vonatkozólag dr. Gerevich Emil kassai főreáliskolai igazgató úrtól a következő helyreigazítást kaptuk: Jakabs Ottokár ur nem öt évre, hanem egész életére évi 100 frtot ajánlott fel s ebből küldötte meg az idei évre eső 100 frtos részletet.

Iskolai ünnepélyek. Az az indítvány, melyet a «Tanulók Lapja» tett a Budapestre fölmenő szegény tanulók érdekében, nem hangzott el nyomtalan. Erős viszhang felelt rá Rozsnóról, hol az ág. evangelicus gymnasium ifjusága márczius 14-én a tornaverseny költségeinek fedezésére ünnepélyt tartott a következő műsorral. — Induló. Előadta a gymnasiumi zenekar. Népdalegyveleg Krausz G. tól. Előadta az énekhar. Gyöngyrege Váradi Antaltól. Szavalta Czimmermann Rezső 7. o. t. Grande Polonaise de Frédéric Kücken. Zongorán előadták Pazár D. 6. o. t. és Markó I. 5. o. t. Monolog ellen. Szavalta Klein Rezső 8. o. t. Bánk-bán. Zongorán előadta Juszt Etelka k. a. Végül a «Miniszterelnök bálja» Almási Tihamértől. Szereplő személyek: Kármán Ernő, Lövi Lipót, Okályi G. I. tanulók, Szoyka Emma és Kovács Margit kisasszonyok. Úgy e szindarab, mint a műsor többi száma is óriási tetszést keltett a nagyszámu hallgatóság között, mely a termet zsufozásig megtöltötte. A tekintélyes összeg egyrészt a rendezőnek dr. Kiss Ernő urnak, de különösen az

ifjuság vezérének Schusztér Alfréd tanár urnak köszönhető, ki fáradságtalanul működött azon, hogy a siker teljes legyen.

Estély. A dévai áll. főreáliskola önképzőkörre márcz. 7-én a Vigadó nagytermében estélyt rendezett. A műsor első pontja Herold «Zampa» opera nyitánya volt, a melyet az ifj. zenekar interpretált egészen meglepő mély értelemmel. Ezután az ifj. dalkor énekelt egy pár szép népdalt, melynek elhangzása után frenetikusán tört ki a tapsvihár és meg nem szűnt addig, míg újra el nem ismételték. — Ugyan ily hatást ért el Pakocs József 8. o. t. ki M. Kovács Gyula «Árpád siri álma» cz. költeményét szavalta el nagyon szépen. Utána ismét a dalkor énekelt, majd Barcsay Oszkár 8. o. t. mutatta be a felig élsötétített terembe a Katod- és Röntgen sugarakat, szépen fejtegetve azok jelentőségét a természettudományokra vonatkozólag. Végül az énekhar által eldalolt «népdal egyveleg» fejezte be az igen élvezetes estélyt. Ezután táncz következett, mely csak a kora reggeli órákban ért véget.

Millenniumi tornaverseny. Wlassics Gyula dr. közoktatásügyi miniszter most küldte szét a középiskolák igazgatóságaihoz rendeltét, a melyben a magyar ifjuság millenniumi országos tornaversenyének módozatait megállapítja. A versenyben a középiskolák 4 felső osztályának tanulói, a polg. fiúiskolák V. VI. osztályainak, a tanítóképzőknek, a felső kereskedelmi iskoláknak növendékei vehetnek részt. Az egy tanintézet részéről résztvevők minimumát 12-ben, maximumát pedig a fővárosi tanintézetekre vonatkozólag 80-ban, a vidékiekre vonatkozólag 50-ben állapította meg. A versenyre utazó tanulók, tornatanárok és kísérő-tanárok a magy. kir. államvasutak vonalain úgy a Budapestre való, mint a visszautazás alkalmával a személyvonatokon félharmadosztályu menetjegyek váltása mellett a II., nagyobb csoportok esetében a III. kocsiosztályban utazhatnak. A vidéki tanulók a fővárosi iskolákban ingyenes lakást kapnak, a fővárosi alkalmas étkezőhelyein a lehető legjutányosabb feltételek mellett fognak étkezni. Az egyes iskolák tanulóinak a versenyen egyforma tornászingben, egyforma sapkával és övvel, fekete bőrczipőben kell megjelenniök. Előző versenyek alkalmával nyert érdemdíjak föltűzhetők. A versenyen a magukat kitüntető iskolák és tanulók alkalmoszerű kitüntetésben részesülnek. A kiállítási igazgatóság a tanulók és a kísérőikben levő tanárok részére, a kiállításra, 20 kros mérsékelt belépő jegyeket fog adni. A tornaversenyen sötétkék posztó matrözruhát és fe-

kete puha vadászkalapot fognak viselni. A tornaversenyt állítólag a király is megfogja nézni.

A **rimaszombati egyesült protestáns főgymnasium** «tornakör»-e a millenniumi országos tornaversenyen résztvevő tanulók költségeinek fedezésére 1896. márczius hó 21-én esti fél 8 érákor Müller Dávid ur hirneves tornász és viador közreműködésével a gymnasium tornacsarnokában dísztornázást és versenyt tart.

Eötvös sirjánál. Lapunk más helyén felhívást intéztünk a budapesti tanulóifjusághoz, hogy ápril 7-én vegyen részt az Eötvös sirjához leendő kirándulásban. Itt még megemléjtük, hogy a kirándulás csak kedvező idő esetén lesz meg; ha eső lenne, elhalasztatik. Továbbá, hogy az összes kirándulók a kirándulás napján reggel 7 órákor jelenjenek meg a budapesti ref. főgymnasium I. osztályában, honnét az indulás együtt történik, s az ifjuság esetleg zászló alatt vonul ki a pályaudvarba. Végül illő és kegyeletes dolognak tartanánk, ha ez alkalommal az ifjuság *Eötvös sirját megkoszorúzná.* E czélból minden kiránduló pár krajczárral járulna a koszoru költségeihez, mely pénzeket minden intézetben egy lelkes ifju, lehetőleg valaki előfizetőink közül összegyűjténé, a ki a szerkesztőségben délután 2 és 3 óra között bejelentené vállalkozását s erre a szerkesztőségtől írásbeli megbízást kapna. A gyűjtött összeget szintén márcz. 31-ig a gyűjtők a szerkesztőségnek beszolgáltatják, mely a koszoru elkészítéséről gondoskodik.

Felvétel a Ludovika Akadémiába. A honvédségi Ludovika Akadémia tisztképző tanfolyamába az 1896—97. tanévre kilenczven önkéntesen jelentkező oly ifju vétetik fel, a ki még nem lépett a hadköteles korba. A tisztképző tanfolyam négy évre terjed és ehhez képest négy évfolyamból áll. Az 1896—97. tanév kezdetével 10 kincstári, továbbá 36 esetleg 37 alapítványi és 44 esetleg 43 részint felfizetési, részint egész fizetési hely fog a tisztképző tanfolyam első évfolyamába betöltetni. Mindezen helyekre csak magyar állampolgárok fia pályázhatnak, kik folyamodványaikat f. évi május 31-ig kötelesek a honvédelmi miniszterhez benyújtani. Egész fizetési helyért évenként 600 frt, felfizetési helyért pedig 300 frt fizetendő felévenként előlegesen.

A **n.-váradai főgymnasium kebeléből.** E tanévben immár harmadik gyászest fordult elő a nagyváradai főgymnasium ifjuságában. Ezúttal Lojtkó Gyula IV. o. t. az áldozat, kit febr. 25-én ragadott ki a halál övei közül. Nyugodjék békében!

FEJTÖRŐ.

— Rovatvezető: Csiszár József. —

1. Számítási kérdés:

Minő értékviszony felel meg 25 százalékos arany agóinak (Csiszár J.)

2. Földrajzi kérdés.

Melyik Amerikai város az mely ugy a kereskedelem mint a tudományos műveltség szempontjából Amerika első városai közé tartozik? Melyik államban fekszik s melyik nagy férfinak születési helye? Micsoda nagy harc kezdődött e városban? Hogy nevezik e várost műveltségénél fogva? (Kun Béla)

3. Történelmi kérdés.

Ki volt azon francia tábornagy, a ki 1794 óta számos hadjáratban vett részt? XVIII. Lajos pair-ré nevezte ki? Volt hadügy és tengerész miniszter. (Csiszár J.)

4. Természetrizai kérdés.

Melyik Ázsiából származó gazdasági növény az, mely a homokos haza földet kedveli? Fogyókere elágazó, levelei szividomauk, virágzata fürtös. (Perl Jenő.)

5. Fizikai kérdés.

Ki állapította meg az égi testek rendszerét? Ki állította fel a bolygók mozgásának kinematikai törvényeit s ki a nehézkedés elméletét? (Kun Béla.)

A 10. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése: **Számítási kérdés:** Az egyenlet következő: $(400 + x)$, $512 = 134 + x$, $x = 56$. Tehát a ruhát 56 koronába számították. **Földrajzi kérdés:** Karlsbad, Csehországban fekszik. Legrégibb forrása a Sprudel, melynek lerakódása mészállományu kérget alkot. **Történelmi kérdés:** Ney altábornagy, elchingeni, és moszkvai herceg. Legelőször 1806-ban a jenai ütközetben tüntette ki magát. 1813-ban Hützennél és Baätzennél ő rendezte a seregeket, ugyanezen évben Dementzennél megveretett. 1769-ben született s 1815. decz. 7-én halt meg, a mikor Párisban meglőtték. **Természetrizai kérdés:** Tengeri nyúl. A nyulak családjába (Leporidae) tartozik. **Vegytani kérdés:** Narcotianin. **Képtalány:** A Tiszából a Dunába foly a viz.

Helyesen megfejtették: Lindauer Ferencz, Blaske Lajos, Hirschi Jenő, Kohn Béla, ifj Rónai Ede, Berkovics Miklós, Dudinszky György, Sztanker Géza, Perl Jenő, Weiszkopf Rezső, Spitzer Zoltán, ifj. Marschalkó Béla, Kovács János, Schnauer Ferencz, Brüll Imre, Scholz Aladár, Kvapil Jenő, Pártos Imre, Heksch Ödön, Fehér Dezső, Fülöp János, Besztercei Izsó, Ágh Béla, Obermayer Imre, Dein György, Szöllösi Szepesi Géza, Kerbler Lajos, Hoffer Lajos, Engl Kálmán, Schlesinger Béla, Tamaskó

„Kosmos” müintézet nyomása, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

Lajos, Schmied Ernő, Grósz Béla, Keresztesi Péter, Szamosi István, Egresi Árpád, Alföldi János, Farkas György Szöllösi Fe encz, Vedres Károly, Vass Lajos, Grünfeld Ignác.

A kitűzött jutalmat Szöllösi Ferencz (Bpest IV. kecskeméti-u. 2. sz.) nyerte el.

IRODALOM.

László főherceg élete. A következő felhívást kaptuk: Ez év április havában rendkívül díszes kiállításban és eredeti képekkel megjelent az egész magyar nemzet által gyászba borult szeretettel megsiratott, oly korai, s oly tragikus halált ért felejthetetlen, deli szép, igaz magyar, s oly nemeslelkű fejedelmi sarjról szóló nagy művem: László főherceg. Művem legelső sorban József főherceg és József Ágost főherceg Ó Fenségeik gazdagítottak maradandó becsü adataikkal és közleményekkel, mely legjobb ajánlattal bocsátom e felhívásomat a magyar értelmiség elé. Irott emléket állítottam annak a felejthetetlen fejedelmi sarjnak, ki a mi legmagyarabb főhercegünknek, József főhercegnek összes erőnyeit örökölte, s az igaz hazafias érzésből fakadt őszinte kegyelet, melylyel művemet megírtam, az egész magyar nemzet el nem muló kegyeletével ugyanegy. A mű előfizetési ára 3 frt., Győr 1896. Thewrewk István.

Szerkesztői telefon.

Priamus. Nem tagja a főrendiháznak. **Buczko G.** Miskolcz. Megkaphatja. Az I. évfolyam ára 2 frt 60 kr. köve s ezt csak a szerkesztőségben rendelheti meg; a II. évfolyam ára 4 frt, ezt meg a kiadóhivatalnál szerezheti be. **3641.** előfizető. Tudósítása rég idejét multa. Levelét ne a kiadóhivatalhoz küldje, hanem a szerkesztőségbe. **N. N. Baja.** Igyekezzék annyit gyűjteni, a mennyi kell. A Nemzeti Múzeum mindenrap nyitva van délelőtt 9-től 1 óráig. **Trammer I.** Budapest. 1. A kiadóhivatalba menjen el, ott megkapja. 2. Dr. Koltai V. tanár ur munkatársa e lapnak, a mult évben a szüniidőben ő szerkesztette a „T. L.-t.”. **Circa.** Névtelen kérdésre nem reflektálunk. **Árkay F.** Budapest. A kiadóhivataltól szerezze. **Sch. F.** Sopron. Szerezze meg Tom-Titot, megjelent az Athenaeumnál, ára 2 frt, abban sokat talál. Ajánljuk továbbá a Természet tudományi közlöny régibb és újabb füzetét. **1243.** előfizető. 1. Nem azon, hanem Anti bácsi néven ír. 2. Nem tudjuk, mert semmi összeköttetésben nem vagyunk vele. **K. H.** Székesfehérvár. Különösnek tartjuk, hogy egyszerre Brjörnszonból fordított verssel áll elő. Alantabb is kezdetné. **Sziklai József Eperjes.** A pályázatnak a jutalom nem felel meg, ezért küldtük vissza a könyveket. **W. R.** Miskolcz. Küldje be. **Sz. Géza,** Eperjes. Kérdését tisztábban formulázza, mert így nem értjük. **Rónai M. Gyula.** 1. Szentpáli Janka lakását nem tudjuk. 2. Az a szabóczég öz. Péntek Mihályné és társai Bpest. VIII. József-körut 64. forduljon hozzájuk kérdésével. **Szikfalvy.** A vers nagyon szép. Irjon eredetieket. **Több kérdésre a jövő számban.**

TANULÓK LAPJA

A KÖZÉPISKOLAI IFJUSÁG SZÁMÁRA.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTI:
Dr. RUPP KORNÉL
főgymnasiumi tanár.

Kiadja a „Kosmos” müintézet, kő- és könyvnyomda és hírlapkiadó részv.-társ.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, IX., Soroksári-utca 31.
KIADÓHIVATAL:
Budapest, VI., Teréz-körut 23. sz.
HIRDETÉSEK
felvételnek és jutányosan számíttatnak

Nagyhétén.

(*) A mai nappal veszi kezdetét a nagyhét, a keresztény világ egy fontos és kiváló időszaka, mely a megváltás művének emlékezetét igitja meg s melyben a hívők ezrei a szokottnál nagyobb odaadással foglalkoznak a keresztény hiten alapuló igazságok kontemplációjával. Bizonyos meghatottság uralkodik a lelken, valami különös érzés, mely a szív mélyéig hat és külsőségekből is megnyilatkozást követel. Mintha az évnék ez a hete teljesen különbözne a többbitől! Hogyne különbözne! A neve is mutatja, hogy nem olyan közönséges, mint a többi.

Jelentőségét és fontosságát nagyon érzi a tanuló ifjuság is.

Eltekintve attól, hogy a hét elejével a munkaidőnek egy fontos és lényeges része zárul be, a melyben ismét egy időszak munkásságáról számol be az iskolai értesítő, — fontos és lényeges azért is, mivel a pihenés néhány napjának jelenti kezdetét, mely az új év óta megkezdett munka után, nemcsak jól esik de szükséges és hasznos is.

Ha a jól végzett munka után valaha kellemes a nyugalom és pihenés, akkor az évnék ebben a tavaszi szakában kétszeresen az. Nem vagyunk a meleg szobára utalva, mint a karácsonyi szüniidőben, hanem szabadság, levegő és napsugár után vágyó lelkünk életetet, örömet és tavaszt talál a fakadó, rügyedző, bim-bózó szent természet ölen.

A mindenütt nyüzsgő élet hívogatólag hat reánk, hatással van testünkre és lelkünkre egyaránt, mintha fűgőbbek, mozgékonyabbak volnánk s mintha a tavaszi napsugár a mi lelkünkben is új életet fakasztana?!

A természet újjászületésének ünnepébe be-

leillik a keresztény-világ közeledő nagy ünnepe, a husvét.

Az ünnepi hangulat fölemel és magával ragad bennünket is. Élni és dolgozni vágyunk! Igen, élni és dolgozni.

Nem élet az, a mely nincs munkához kötve. Hiszen a természetben is minden, a mi él, dolgozik, munkálkodik. A nyüzsgő hangyanéptől kezdve a teremtés koronájáig mindennek dolgoznia kell. Mindennek, a mi a világon van, be kell tölteni hivatását: az ég csillagainak milliárdjaira mosolyogva tekint fel a millió kis virág, melyek mindegyikének pályafutását ki-mérte hatalmas kezével az alkotó!

Az egész természet lázas mozgásban van, minden, a mi él, törekszik megfelelni rendelkezésének. S azért ne gondold, te tanuló ifju, hogy a te rózsás éveid kivételt képeznek a mindenkit kötelező örök törvények alól! Ne gondold, hogy te kivonhatod magad a munka, a kötelesség, az mindenkit egyformán kötelező feladatok teljesítése alól: az élet tavaszán te vagy a virág, a mely nélkül rideg, üres, élettelen volna a tavasz.

Te és a tavasz testvérek vagytok. Nektek élni, virulni és ragyogni kell! De te, ifjuság csak akkor virulsz, ha megfelelsz ama várokozásoknak, melyeket hozzád fűznek . . .

Töled sok örömet, szép előmenetelt, tisztességes készütséget, a jellemnek tisztaságát várják tanáraid, édes szüleid, — s mindenek fölött magyar hazád. Megérted-e a kötelesség szavát? Tudod-e, mivel tartozol ezeknek? Ha olyan ifju vagy, a ki tiszta lélekkel felelhetsz rá igent, szívből köszöntlek a fellamadás nagy ünnepe, s üdvözöllek az első, ragyogó tavaszi napon.